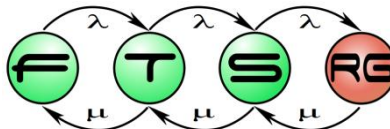

Teljesítménymodellezés

Gönczy László
gonczy@mit.bme.hu

Teljesítménymodellek

$$T_{Kiszolgálás} = T_{Várakozás} + T_{TénylegesKiszolgálás} (+T_{HálózatiKésleltetés})$$

■ Modellezés célja

- erőforrás foglalási problémák felderítése
- elosztott alkalmazások kommunikációs költségei
- rendszer változásának hatásai (pl. gyorsabb szerver)
- **előrejelzés** támogatása

■ Ökölszabályok: teljesítménymodell elfogadható, ha

- az erőforrások kihasználtságát 10%
- az áteresztőképességet 10%
- a válaszidőt 20% hibával becsli

Modellek fajtái

■ Analitikus modell

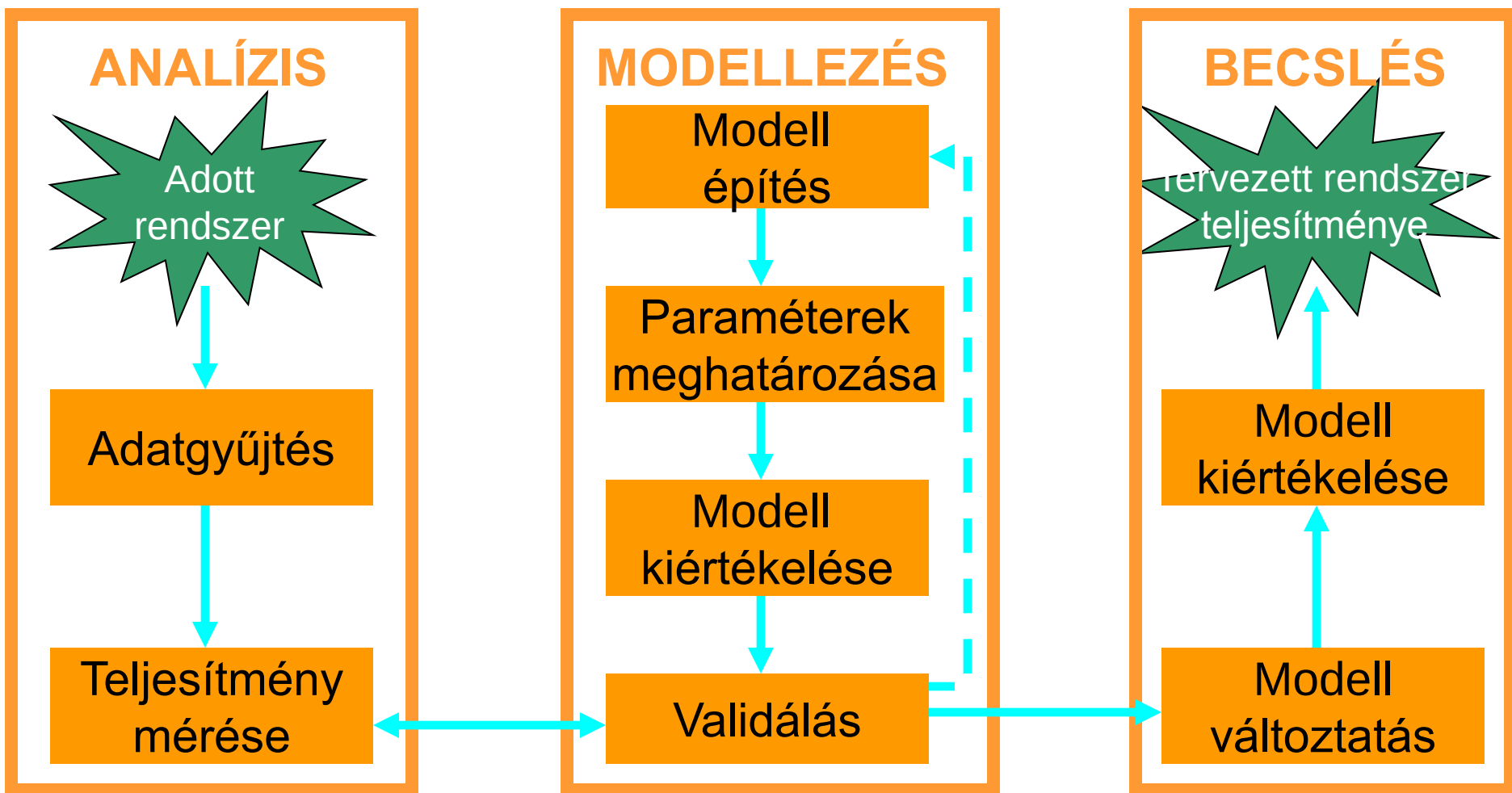
- a rendszert egyenletekkel írja le, pl.

$$RT_{\min} = RTT + kérés_{\min} + Feldolgozásidő + válasz_{\min}$$

■ Szimulációs modell

- szimulációt futtat
- az előfordulásnak megfelelő tranzakció gyakorisággal
- előny: általános vizsgálat 😊
- hátrány: drága, nehéz kifejleszteni ☹️

Modellezési/becslési paradigma

Honnan lesznek adataink?

■ Hol mérünk?

- Felhasználó szemszögéből
- Üzemeltető szintjén
- Alkalmazástól függően

■ Mérés/monitorozás

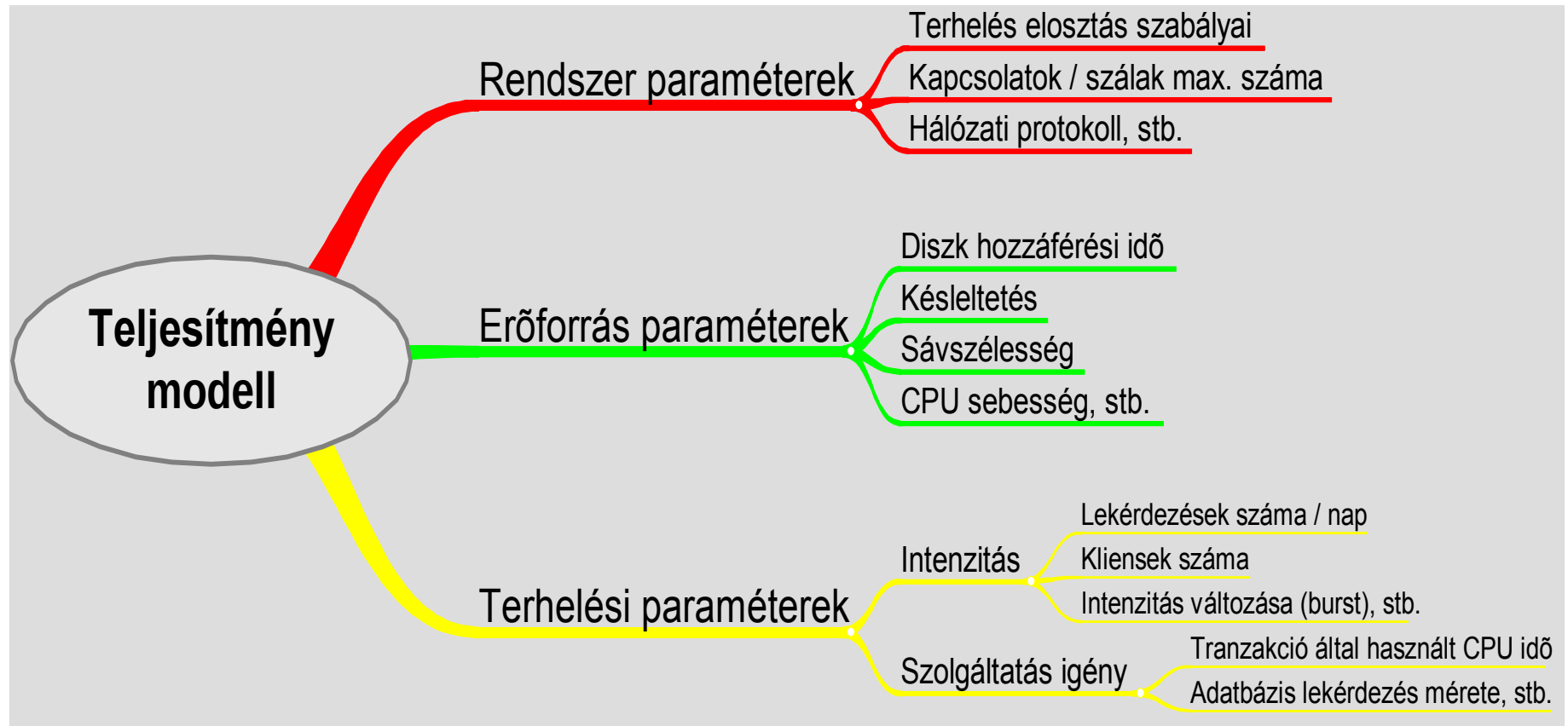
- Többszintű architektúra
 - Virtualizált környezetek
 - Mintavételezés
 - Mérés többletköltsége, mérési hibák
 - Nagyszámú változó
 - Topológia változása
 - Sok mért érték kezelése (ld. virtualizált példa)
- Valós környezetben nehéz feladat

Mérési példa

- A következő rendszert mértük 1 hónapig:
 - 2 fizikai gép (1 CPU 4 mag, 18 GB RAM, 2 db Gbit adapter, iSCSI hálózati tárhely)
 - 10 db VM (vegyesen Linux és Windows)
- 94 (fizikai) + 50 (VM) számláló rögzítése
- 20 sec felbontás

**Σ 290 MB-nyi CSV
fájl
 Σ 89 millió mérési
pont**

Teljesítmény modell paramétere

Szolgáltatás igény és idő

- Az i . erőforrásra:

D_i : egy tranzakció átlagos szolgáltatásigénye

V_i : a tranzakció átlagos erőforrás használata

S_i : egy használat átlagos erőforrás igénye

$$D_i = V_i \times S_i$$

Könnyebben
meghatározható

$$S_i = \frac{D_i}{V_i}$$

Kihasználtság törvénye

■ Kihasználtság törvénye (Utilization Law)

$$U_i = B_i/T = B_i/(C_0/X_i) = (B_i/C_0) \times X_i = S_i \times X_i$$

U_i : az i . erőforrás kihasználtsága

B_i : foglaltsági ideje a monitorozás alatt

T : mérési idő

C_0 : tranzakciók száma

S_i : átlagos kiszolgálási idő

X_i : átlagos átbocsátás

λ_i : érkezési ráta

$$\text{Egyensúly} : \lambda_i = X_i$$

$$U_i = X_i \times S_i = \lambda_i \times S_i$$

További törvények

Forced Flow törvény:

X_i : az i. erőforrás átbecsátása

$$X_i = V_i \times X_0$$

V_i : „látogatások” átlagos száma

X_0 : tranzakciók átlagos száma

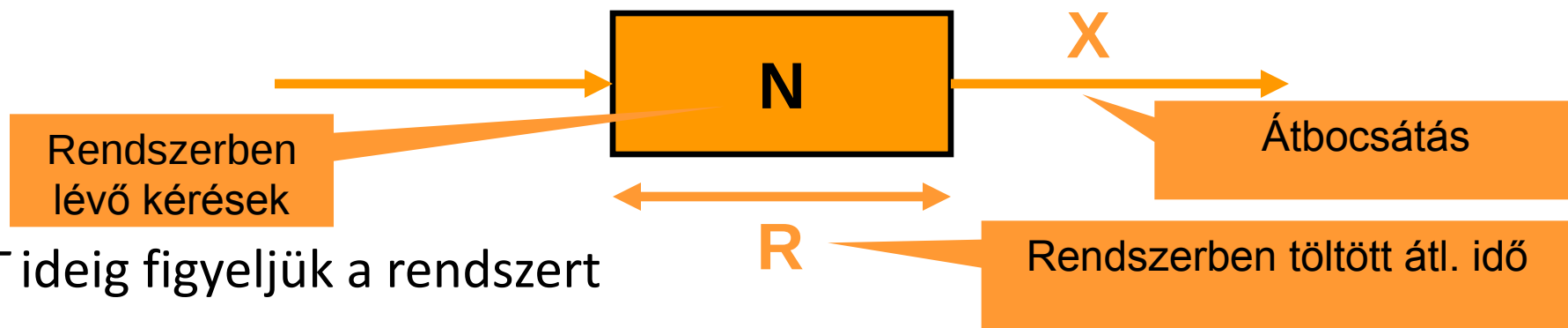
Szolgáltatás igény törvénye (Service Demand):

$$D_i = V_i \times S_i = (X_i/X_0) \times (U_i/X_i) = U_i/X_0$$

Forced Flow

Kihasználtság tv.

Little törvénye

T ideig figyeljük a rendszert

k rendszerben lévő kérések az intervallumban,

f_k az idő amíg k darab kérés van

a rendszerben

r_k a rendszerben töltött idő összege

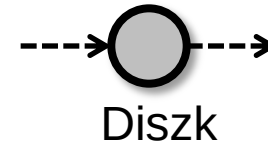
C_0 : ennyi kérés hagyta el a rendszert

$$N = \sum_k k \times f_k = \sum_k k \times \frac{r_k}{T}$$

$$N = \underbrace{\frac{C_0}{T}}_X \times \underbrace{\frac{\sum_k k \cdot r_k}{C_0}}_R$$

$$N = X \times R$$

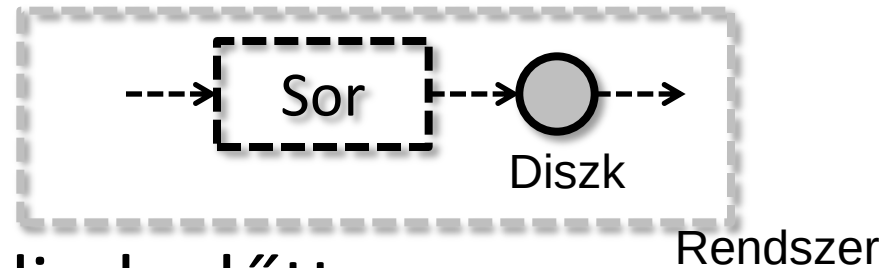
Példa

- Erőforrás: diszk
- 40 kérést szolgál ki másodpercenként (nincs átlapolódás)
- 1 kérés kiszolgálása átlagosan 0,0225 másodpercig tart
- Mekkora a kihasználtság?

$$U = X \times S = 40 \text{ kérés/mp} \times 0,0225 \text{ mp} = 90\%$$

Példa

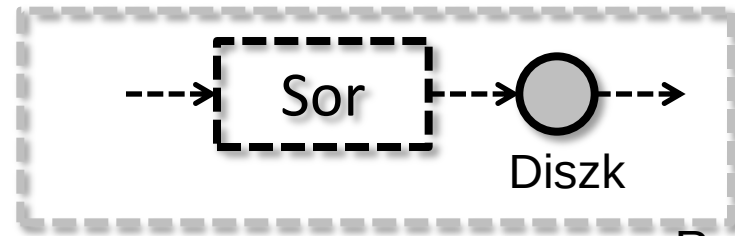

- Sorban állás is van a diszk előtt
- A diszk 40 kérést szolgál ki másodpercenként
- Kérések átlagos száma a rendszerben: 4

Átlagos rendszerben tartózkodási idő?

Átlagos sorban állási idő?

Példa

Rendszer

- Sorban állás is van a diszk előtt
- A diszk 40 kérést szolgál ki másodper
- Kérések átlagos száma a rendszerbe

Sorbanállási és
diszk kiszolgálási
idő

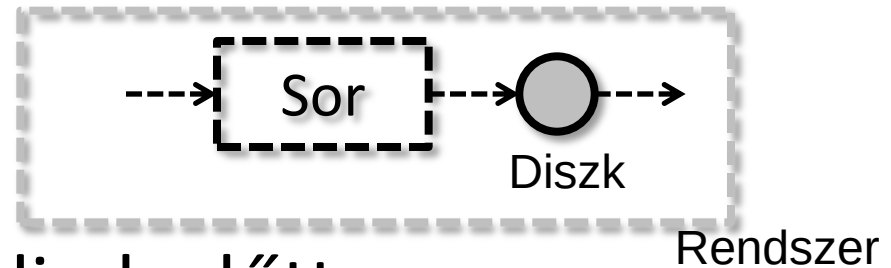
Rendszer

$$N = X \times R \rightarrow R = 4 \text{ kérés} / 40 \text{ kérés/mp} = 0,1 \text{ mp}$$

Átlagos sorban állási idő?

$$(\text{Teljes idő} - \text{Diszk idő}) 0,1 \text{ mp} - 0,0225 \text{ mp} = 0,0775 \text{ mp}$$

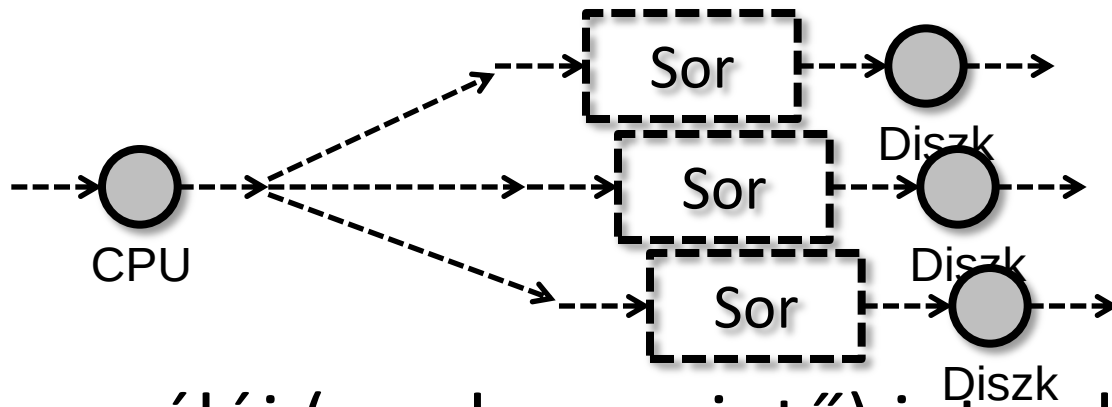
Példa

- Sorban állás is van a diszk előtt
- A diszk 40 kérést szolgál ki másodpercenként
- Kérések átlagos száma a rendszerben: 4

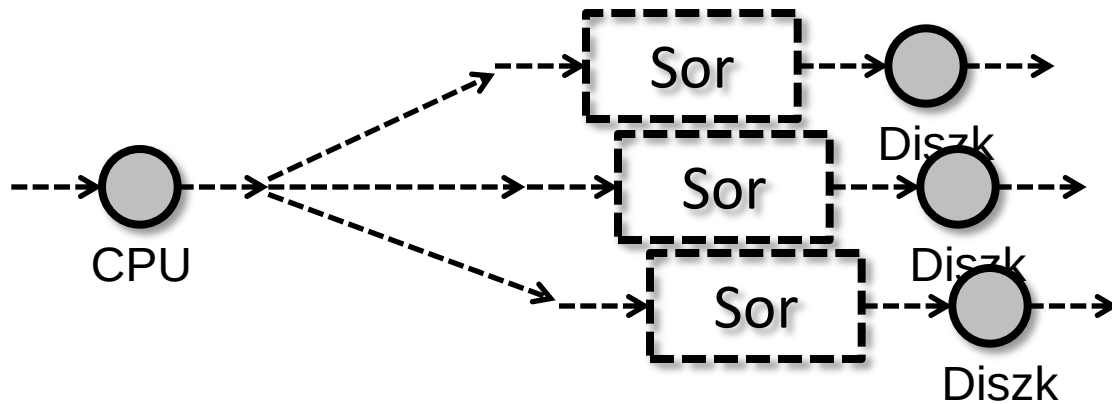
Kérések átlagos száma a sorban?
(Rendszerben lévő kérések száma – diszkben
feldolgozás alatt lévő kérések száma)
 $4 \text{ kérés} - 0,9 \text{ kérés} = 3,1 \text{ kérés}$

Példa

- Kérés: felhasználói (rendszer szintű) interakció
- Rendszerben töltött idő
 - Nem foglalkozunk külön-külön az erőforrásokkal
 - Az az idő, ami alatt a felhasználó választ kap a rendszertől a kérésére

Példa

- Átbocsátás: 0,5 kérés másodpercenként
- Átlagosan 7,5 felhasználó várakozik válaszra
 - Átlagosan ennyi kérés van a rendszerben
- Átlagosan mennyi idő alatt lesz egy felhasználó kérése kiszolgálva?

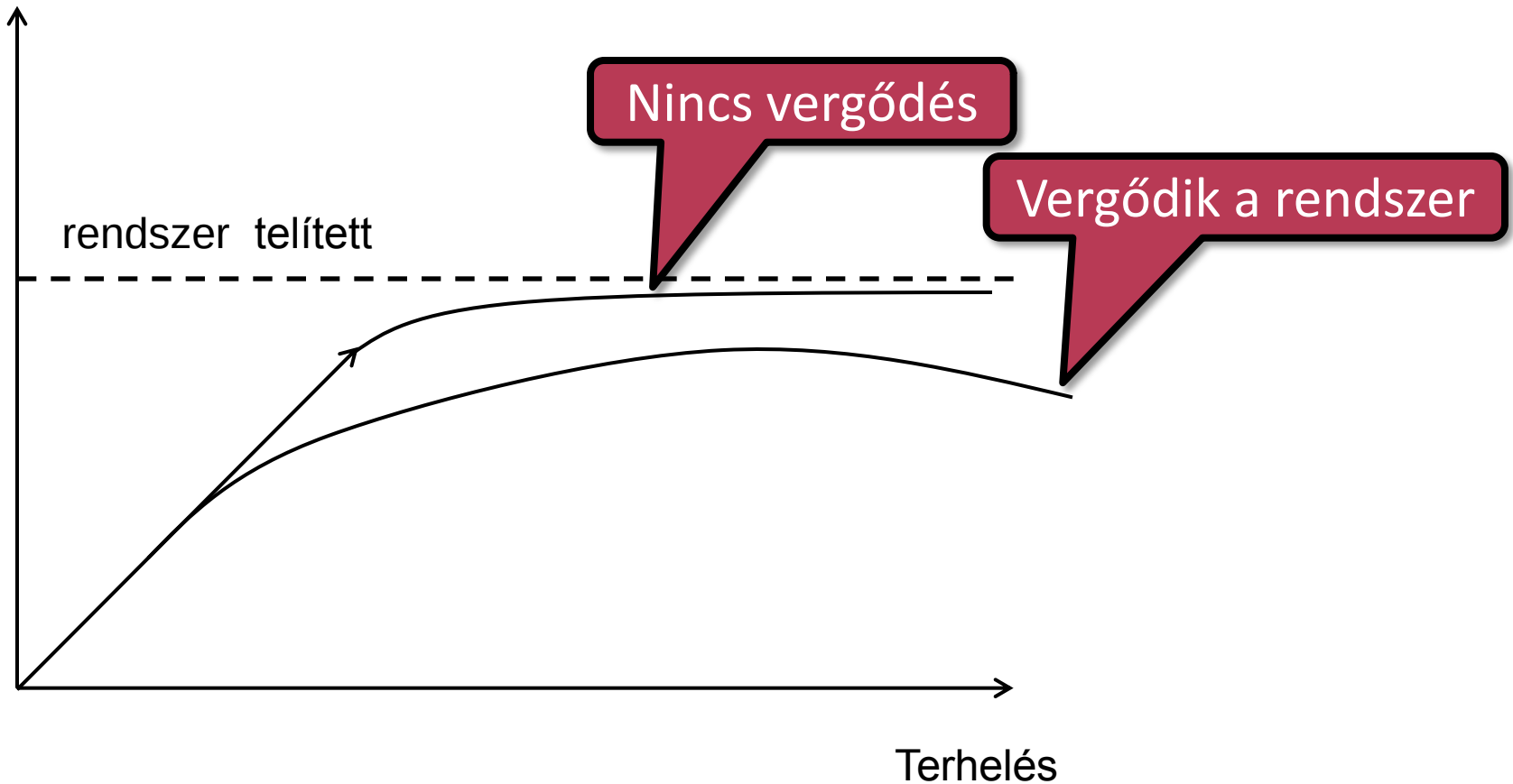
$$N = X \times R \rightarrow R = 7,5 \text{ kérés} / 0,5 \text{ kérés/mp} = 15 \text{ mp}$$

Rendszer viselkedése terhelés hatására

Terhelés-átbocsátás kapcsolata

- Terhelés = érkezési ráta

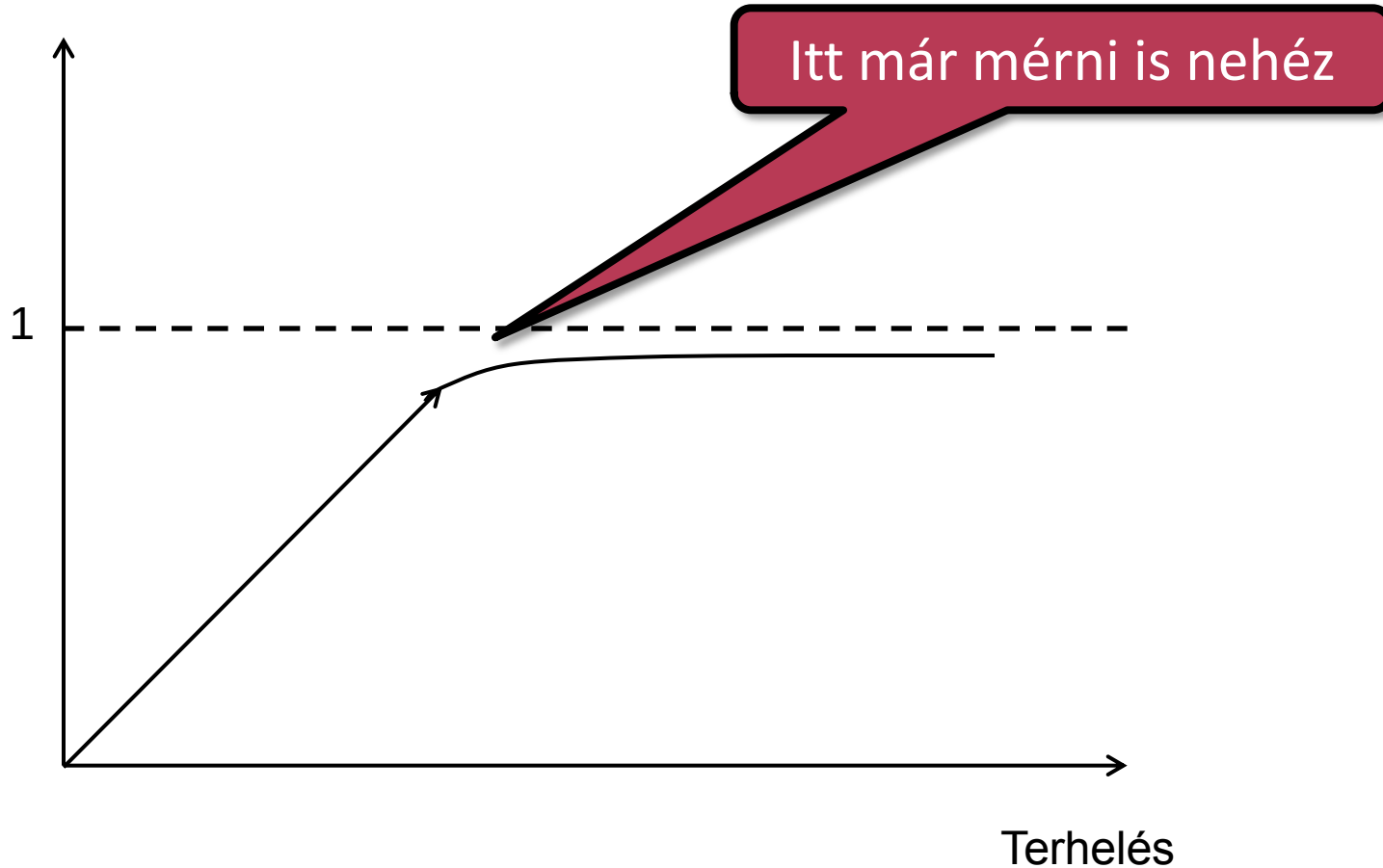
Átbocsátás

Terhelés-kihasználtság kapcsolata

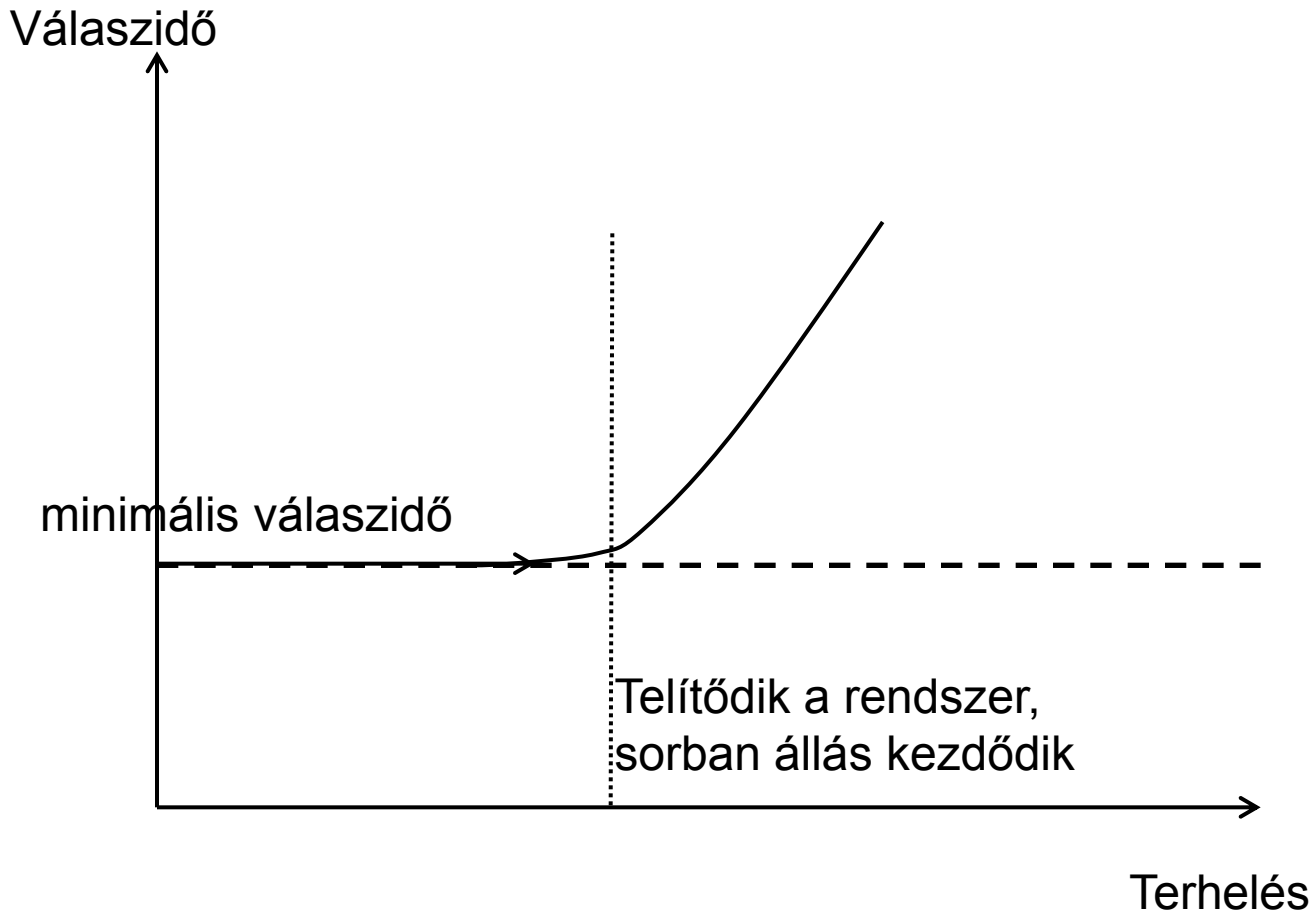
- Terhelés = érkezési ráta

Kihasználtság

Terhelés-válaszidő kapcsolata

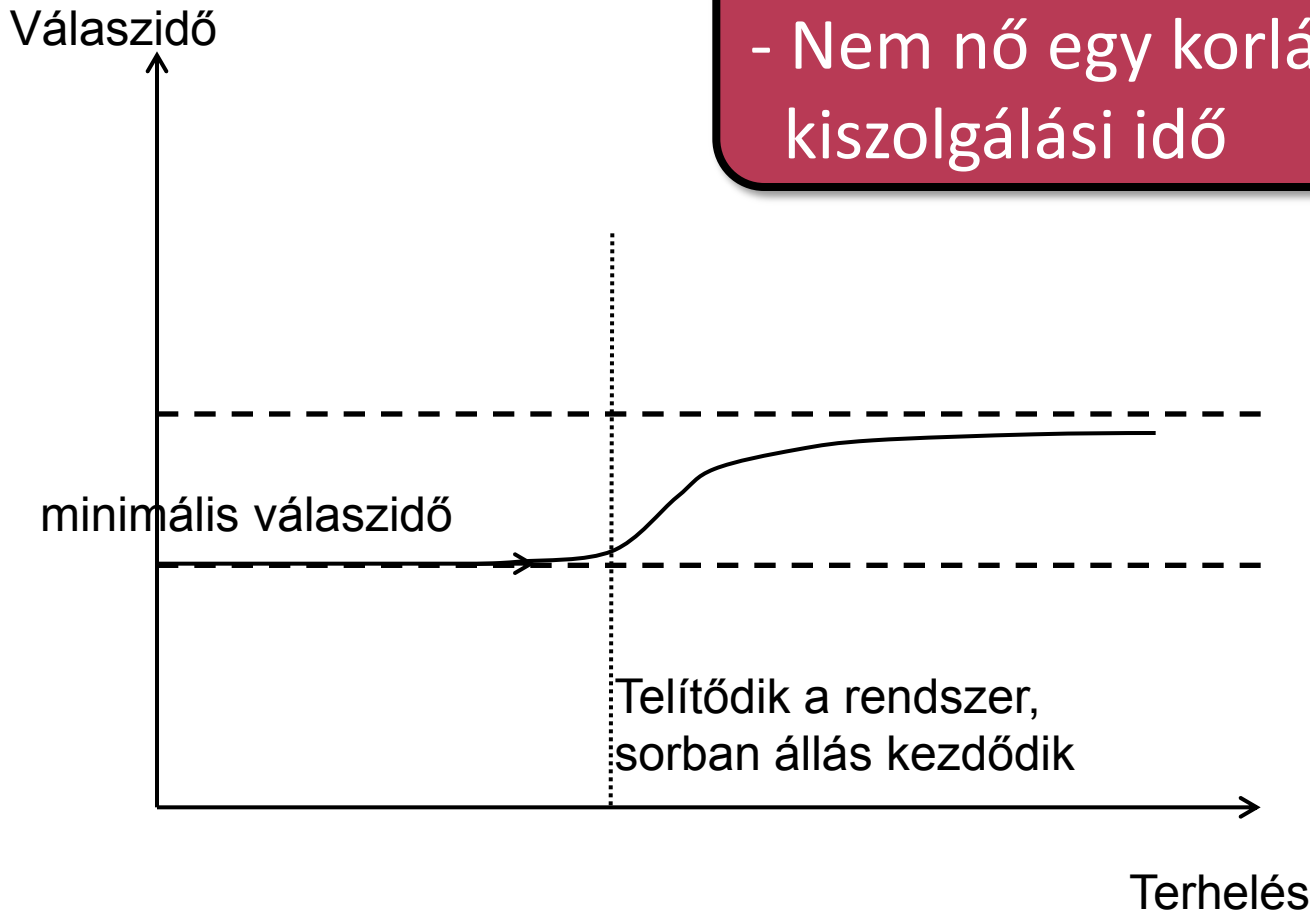
- Nem korlátozzuk a felhasználók számát

Terhelés-válaszidő kapcsolata

- Korlátozzuk a felhasználók számát (admission control)

- Elutasítunk kéréseket!
- Nem nő egy korlát fölé a kiszolgálási idő

Szűk keresztmetszet, skálázhatóság

- Szűk keresztmetszet:
 - azok az erőforrások, melyek korlátozzák a teljesítményt
 - analízis maximális terhelésnél (pesszimista érték)
- Nem mindig kell pontos szám
 - Aszimptotikus Határérték Analízis
(Asymptotic Bound Analysis)
- Fogalmak
 - K : erőforrások száma
 - D_i : szolgáltatásigény az i . erőforráson
 - $D_{\max}$: a legnagyobb szolg. igény
 - $D_{\min}$: a legkiseb szolg. igény
 - $\lambda_{\max}$: érkezési ráta

Nyílt modellek

- Nincs explicit korlát a rendszerben lévő kérésekre
- Ha az egyensúly teljesül:

$$\lambda_{\max} \leq \frac{1}{D_{\max}}$$

- 3 rétegű architektúra példa

Egy tipikus E-Business szolgáltatás adatai			
Réteg	Szerverek száma	Szolg. átl. igénybevétele	Átl. szolg. idő
Web szerver	5	1,8	110 msec
Alkalmazás szerver	3	2,5	230 msec
DB szerver	2	2,3	180 msec

- Mi a szűk keresztmetszet?
- Mennyi a max. áteresztőképesség?

Nyílt modellek 2.

$$D_{WS} = \left(\frac{V_{WS}}{N_{WS}} \right) \times S_{WS} = \left(\frac{1.8}{5} \right) \times 0.110 = 0.0396 \text{ sec}$$

$$D_{AS} = \left(\frac{V_{AS}}{N_{AS}} \right) \times S_{AS} = 0.192 \text{ sec}$$

$$D_{DB} = \left(\frac{V_{DB}}{N_{DB}} \right) \times S_{DB} = 0.207 \text{ sec}$$

Az adatbázis szerver a szűk keresztmetszet

$$\lambda \leq \frac{1}{0.207 \text{ sec}} = 4.83 \frac{1}{\text{sec}}$$

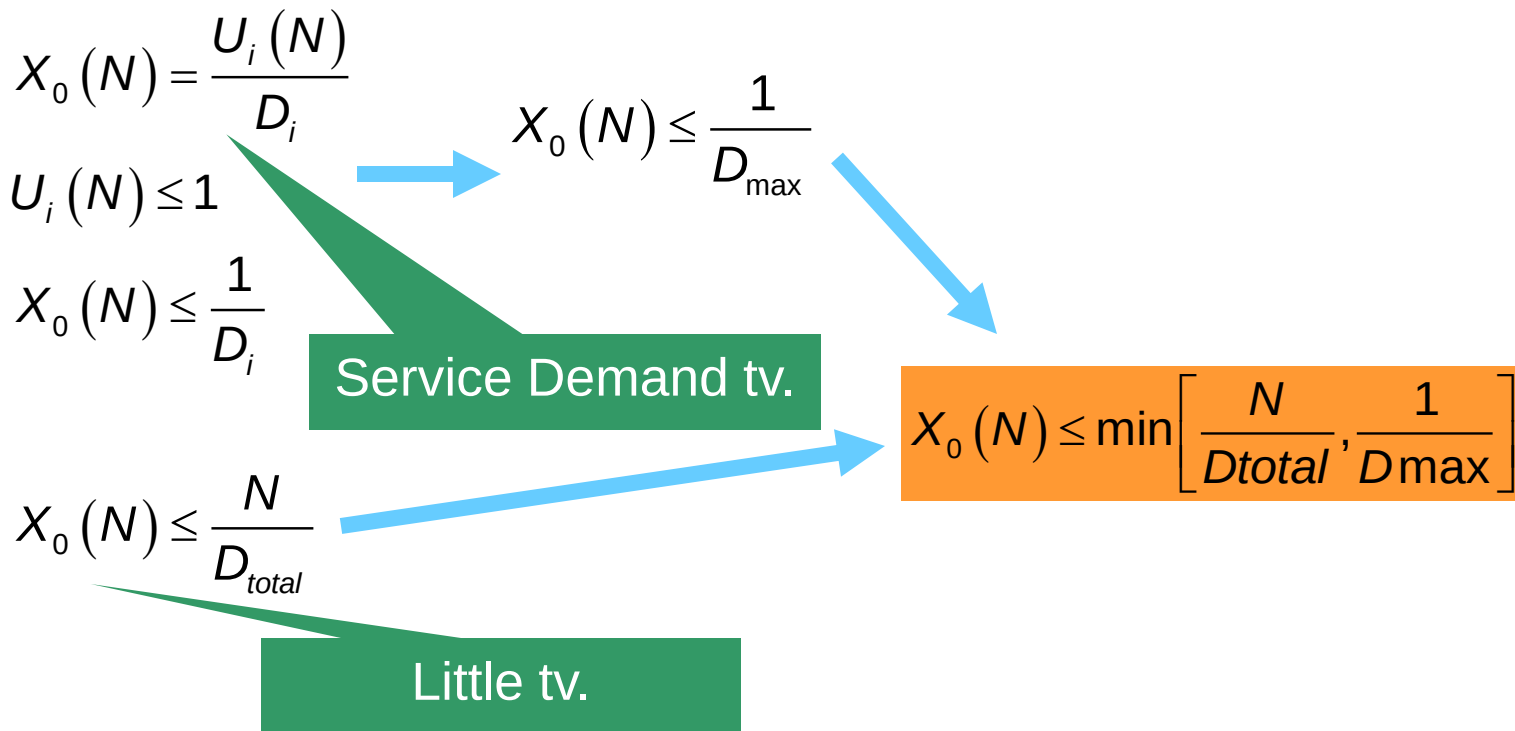
Tranzakciók max. gyakorisága

$$X_0 \leq \frac{X_{DB}}{V_{DB}} = \frac{4.83}{2.3} = 2.1 \frac{\text{szolgáltatás}}{\text{sec}}$$

E-Business szolgáltatások max. gyakorisága (Forced Flow)

Zárt modellek

- Felső korlát a kérések számára vonatkozóan (N)
- Ideális eset: nincs kérés várakozási sorban

Zárt modellek 2.

■ Példa: az előbbi 3 rétegű architektúra

Egyszerre max. 20 kliensnek nyújt szolgáltatást: $N = 20$

$$D_{total} = D_{WS} + D_{AS} + D_{DB} = 0.0396 \text{ sec} + 0.192 \text{ sec} + 0.207 \text{ sec} = 0.4386 \text{ sec}$$

$$X_0(20) \leq \min \left[\frac{20}{0.4386 \text{ sec}}, \frac{1}{0.207 \text{ sec}} \right]$$

$$X_0(20) \leq \min \left[45.59 \frac{1}{\text{sec}}, 4.83 \frac{1}{\text{sec}} \right]$$

$$X_0(20) \leq 4.83 \frac{1}{\text{sec}}$$